

ЗВІТ

за результатами моніторингового дослідження
обласних політик і програм з питань соціального захисту населення,
зокрема внутрішньо переміщених осіб

Новоодеська міська територіальна громада
Миколаївська область

2024

Зміст

Терміни та скорочення.....	2
Вступ.....	2
Методологія дослідження.....	3
Результати огляду місцевих політик і програм у сфері соціального захисту.....	4
<i>Інформація щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	<i>4</i>
<i>Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	<i>5</i>
<i>Інформація про чинні програми регіонального та місцевого рівнів у напрямі соціальної підтримки і захисту населення.....</i>	<i>6</i>
<i>Інформація щодо забезпечення виконання заходів місцевих цільових програм підтримки ВПО відповідними фінансовими та організаційними ресурсами.....</i>	<i>7</i>
<i>Інформація про чинні НПА, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг.....</i>	<i>9</i>
<i>Підсумкова таблиця щодо проаналізованих місцевих нормативно-правових актів.....</i>	<i>13</i>
<i>Підсумкова таблиця щодо включення до програм і місцевих нормативно-правових актів ВПО, врахування їхніх потреб та інтересів.....</i>	<i>13</i>
<i>Аналіз наявних програм, проєктів програм і місцевих НПА на предмет включення до них ВПО, дотримання їхніх прав, врахування потреб та інтересів.....</i>	<i>14</i>
Висновки за результатами проведеного аналізу місцевих політик і програм у сфері соціального захисту.....	14
Рекомендації.....	15

Терміни та скорочення

ВПО — внутрішньо переміщені особи
МТГ — міська територіальна громада
НПА — нормативно-правовий акт
ОМС — органи місцевого самоврядування
АТО — антитерористична операція
ООС — операція Об'єднаних сил

Вступ

Регіональна команда благодійної організації «Благодійний фонд “Стабілізаційний Суппорт Сервісез”» у Миколаївській області у межах проєкту «Підтримка спроможності системи соціального захисту населення щодо реєстрації внутрішньо переміщених осіб», який реалізується за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні, спільно з Радою з питань ВПО провели моніторингове дослідження місцевих політик і програм у сфері соціального захисту Новоодеської МТГ.

Мета моніторингового дослідження — оцінка наявності, доступності та впливу місцевих програм і політик у сфері соціального захисту ВПО, виявлення їхніх сильних сторін і слабких місць, а також можливостей поліпшення якості соціальної підтримки ВПО на місцевому рівні, подолання викликів, спричинених внутрішнім переміщенням.

Кінцевим результатом моніторингового дослідження є визначення потреб у внесенні змін до місцевих цільових програм та інших НПА, напрацювання відповідних рекомендацій щодо можливих шляхів усунення недоліків, визначення потреб і проблем, з якими стикаються ВПО. Це сприятиме підвищенню якості надання соціальної підтримки ВПО у Новоодеській МТГ.

Новоодеська міська територіальна громада розташована у Миколаївському районі Миколаївської області. Адміністративний центр — місто Нова Одеса. Площа громади — 617,5 км², чисельність населення — 17 478 людей (станом на 2020 рік).

У структурі економіки Новоодеської МТГ переважають такі галузі: сільське господарство, промисловість і роздрібна торгівля. У структурі промислового виробництва територіальна громада переважає виробництво харчової продукції. На території Новоодеської МТГ розташовані підприємства харчової промисловості, які належать до середнього бізнесу (ТОВ «Миколаїврибпром», ТОВ «Сан Флауер»), а також менші

підприємства (ФОП Височанський Сергій Миколайович, ТзДВ «Торговий дім “Малинівські молочні продукти”», ПП «Фірма “Шисхол”»).

Після початку повномасштабної війни Російської Федерації проти України суттєво зросла кількість ВПО в усій країні. Новоодеська МТГ активно зустрічала переселенців, частина яких залишилась проживати у громаді, оскільки умови для адаптації та інтеграції тут сприятливі. На території Новоодеської МТГ станом на 21.10.2024 зареєстровані 3606 ВПО, зокрема 1253 дитини до 18 років, 218 людей з інвалідністю, 26 багатодітних сімей.

Систему органів соціального захисту у громаді представляє Управління соціального захисту населення Новоодеської міської ради. Розпорядженням міського голови «Про створення Ради з питань ВПО» (від 11.09.2023 № 90) створено Раду з питань ВПО, яка опікується питаннями, що мають важливе суспільне значення і належать до сфери захисту прав ВПО.

Відповідно до статей 26, 27, 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», ОМС та органи виконавчої влади можуть розробляти і затверджувати місцеві цільові програми, спрямовані на розв’язання найактуальніших проблем територіальної громади, зокрема на підтримку і посилення соціального захисту окремих категорій громадян.

Впровадження цільових програм, які затверджують ОМС в межах своєї діяльності, є одним з дієвих механізмів вирішення питань у сфері соціального захисту населення, зокрема ВПО.

Методологія дослідження

Мета дослідження

Оцінка наявності, доступності та впливу місцевих програм і політик Новоодеської МТГ у сфері соціального захисту ВПО, а саме виявлення їхніх сильних сторін і слабких місць, можливостей зацікавлених сторін у поліпшенні якості надання соціальної підтримки ВПО на місцевому рівні, подолання викликів, спричинених внутрішнім переміщенням.

Дослідження прагне надати рекомендації щодо оптимізації ресурсів, підвищення доступності та ефективності послуг, а також забезпечення справедливого, інклюзивного, з урахуванням життєвих обставин підходу до задоволення потреб ВПО. Це сприятиме їхній соціальній адаптації та інтеграції, покращенню якості їхнього життя.

Об'єкт дослідження

Місцеві політики та програми Новоодеської МТГ у сфері соціального захисту, спрямовані на ВПО, з акцентом на аналіз механізмів урахування та дотримання їхніх прав і законних інтересів.

Предмет дослідження

Чинні місцеві/регіональні цільові програми, акти та документи соціальної підтримки і захисту населення, регіональні цільові програми підтримки ВПО Новоодеської міської територіальної громади у сфері захисту прав та інтересів ВПО, їх підтримки.

Завдання дослідження

- Проаналізувати місцеві цільові програми, спрямовані на соціальну підтримку та захист населення, зокрема щодо включення до них ВПО і врахування їхніх потреб.
- Визначити потреби у внесенні змін до цільових програм та НПА з метою включення до них ВПО, врахування їхніх потреб і законних інтересів.
- Напрацювати відповідні рекомендації для місцевих органів виконавчої влади та ОМС щодо внесення змін та доповнень до чинних місцевих програм і НПА, розроблення нових для подальшого їх використання Радою з питань ВПО під час проведення адвокаційних кампаній.

Результати огляду місцевих політик і програм у сфері соціального захисту

Інформація щодо аналізу відкритих джерел

За результатами проведеного моніторингу доходимо висновку про націленість Новоодеської МТГ на соціальну підтримку населення, зокрема ВПО. У громаді затверджені та діють відповідні програми. Інформація про чинні програми та НПА, які визначають порядок надання соціальних допомог, а також інша пов'язана інформація доступна на [офіційному сайті](#) Новоодеської міської ради та на сторінках [соцмереж](#).

Сайт Новоодеської міської ради має окремий розділ «Соціальний захист» з підрозділом «ВПО». На цьому сайті розміщена інформація про програми соціального захисту населення, зокрема ВПО, про дотичні НПА щодо надання додаткових гарантій та пільг. Інформація легкодоступна, з можливістю завантаження та редагування (зразки заяв). Також наявна

гугл-анкета для опитування щодо доступності публічних послуг у сфері соціального захисту населення.

Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел

Область / населений пункт, громада	Назва місцевого органу влади або інституції соціального захисту населення, посилання на сайт	Чи є на сайті окремий розділ щодо ВПО (так/ні)	Чи є на сайті окремий розділ щодо програм соціального захисту		Чи є на сайті окремий розділ щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги		Доступність інформації щодо програм соціального захисту населення та ВПО		Доступність інформації щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги населенню та ВПО	
			Населення (так/ні)	ВПО (так/ні)	Населення (так/ні)	ВПО (так/ні)	Зазначити (легко, середня / висока складність, інформація недоступна)	Можливо завантажити (так/ні)	Зазначити (легко, середня / висока складність, інформація недоступна)	Можливо завантажити (так/ні)
Миколаївська обл., Новоодеська МТГ	Управління соціального захисту населення Новоодеської міської ради	Так	Так	Так	Так	Так	Легко	Так	Легко	Так

Інформація про чинні програми регіонального та місцевого рівнів у напрямі соціальної підтримки і захисту населення

У Новоодеській МТГ діє Комплексна програма соціального захисту населення «Турбота» на 2021–2025 роки (затверджена Рішенням Новоодеської міської ради від 23.12.2021 № 5). Серед її напрямів — вирішення питань соціально-побутового характеру ВПО, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Програма спрямована на жителів громади, які зареєстровані та фактично проживають у ній, а також на ВПО, які перебувають на обліку в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб та мають довідку ВПО. Фінансування заходів, передбачених Програмою, здійснюється за рахунок коштів державного, обласного, міського бюджетів та інших джерел, які не заборонені чинним законодавством. Обсяг фінансування Програми за рахунок коштів місцевого бюджету зростає щороку ([Звіт](#) та [Аналіз](#) виконання Програми додаються).

Також з метою забезпечення соціальної, правової, матеріальної підтримки ВПО виконавчий комітет Новоодеської міської ради ухвалив Рішення «Про затвердження заходів із соціального захисту та підтримки ВПО на 2023–2025 роки» (від 12.04.2023 № 86). Це, зокрема, такі заходи:

- Ведення обліку та видача довідок про взяття на облік ВПО.
- Прийняття заяв про надання допомоги на проживання ВПО.
- Забезпечення людей з інвалідністю, зокрема дітей, з-поміж ВПО технічними засобами реабілітації.
- Надання медичної допомоги ВПО (дорослим та дітям) при амбулаторних і стаціонарних станах.
- Забезпечення своєчасного надання статусу дитини, позбавленої батьківського піклування, дітям, які перемістилися без супроводу законних представників, влаштування їх до сімейних форм виховання.
- Забезпечення соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають на обліку як ВПО.
- Організація оздоровлення та відпочинку дітей із сімей ВПО, залучення дітей до відпочинку у пришкільних літніх таборах.
- Забезпечення сприятливих умов для навчання дітей ВПО у закладах загальної середньої освіти.
- Охоплення дітей з числа ВПО позашкільною освітою на безоплатній основі.
- Психосоціальна підтримка дітей та молоді з числа ВПО у навчальних закладах, проведення консультаційної та просвітницької роботи з батьками та людьми, які їх замінюють.

- Залучення дітей з сімей ВПО до участі у спортивних заходах.
- Запровадження механізму безоплатного доступу дітей з числа ВПО до інтернету, баз даних бібліотек у комунальних закладах відділу культури.
- Надання можливості ВПО з інвалідністю отримувати освітні послуги з урахуванням їхнього права на інклюзивне навчання та особливих потреб (з урахуванням принципу гендерної рівності).
- Організація для ВПО безоплатного користування музеями, бібліотеками, клубними закладами та іншими об'єктами культури.
- Організація та здійснення соціального супроводу людей з числа ВПО, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно подолати або мінімізувати негативний вплив цих обставин.
- Надання базових соціальних послуг людям з числа ВПО, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно подолати негативний вплив цих обставин.

Інформація щодо забезпечення виконання заходів місцевих цільових програм підтримки ВПО відповідними фінансовими та організаційними ресурсами

На виконання *Рішення виконавчого комітету Новоодеської міської ради «Про затвердження заходів із соціального захисту та підтримки ВПО на 2023–2025 роки»* (від 12.04.2023 № 86) Управлінням соціального захисту населення Новоодеської міської ради забезпечено облік ВПО. Загалом Управління видало 3746 довідок про взяття на облік ВПО. Станом на 21.10.2024 на обліку перебувають 3606 ВПО. Інші переселенці зареєструвалися як ВПО на території громади у застосунку «Дія».

Управління соціального захисту населення Новоодеської міської ради приймає заяви про надання допомоги на проживання ВПО з подальшою передачею справ для призначення допомоги до Управління соціального захисту населення Миколаївської районної державної адміністрації.

Служба у справах дітей Новоодеської міської ради забезпечує своєчасне надання статусу дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, дітям з категорії сімей, які перемістились без супроводу законних представників. В подальшому дану категорію дітей влаштовують до сімейних форм виховання. Станом на 21.10.2024 Служба у справах дітей надала статус дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, двом дітям з числа ВПО, чотирьох дітей взято під опіку. У громаді створені прийомна родина, до якої влаштовано одну дитину з числа ВПО, та патронатна сім'я,

на вихованні в якій тимчасово перебувають п'ять дітей, що перемістилися з Херсонської області. Статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, надано 280 дітям з числа ВПО.

Служба у справах дітей Новоодеської міської ради постійно здійснює перевірки умов проживання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають на обліку як ВПО на території Новоодеської МТГ. Станом на 21.10.2024 перевірено п'ять родини.

У червні 2024 року організовано роботу пришкільних літніх таборів відпочинку, до яких було залучено дітей ВПО. Для 67 учнів ВПО забезпечено доступ до освітніх послуг шляхом організації очної, змішаної та дистанційної форм навчання. Центр дитячої та юнацької творчості Новоодеської міської ради надає освітні послуги на безоплатній основі. Станом на 21.10.2024 п'ять учнів з числа ВПО є вихованцями Центру. Психологи закладів загальної середньої освіти систематично спілкуються з учнями з числа ВПО, надають їм консультації та необхідні рекомендації.

При відділі соціальної роботи та соціального супроводу працює психолог, який надає індивідуальні та групові консультації ВПО. З початку 2024 року надано психологічну допомогу 55 людям. На базі Новоодеського управління Миколаївської філії обласного центру зайнятості відбувся інформаційно-просвітницький захід для ВПО на тему «Як впоратися з кризовими станами та стабілізувати психіку, вчасно визначити ознаки стресу». Крім того, для ВПО служба зайнятості пропонує низку сервісів і послуг, спрямованих на сприяння у працевлаштуванні на новому місці.

Бібліотечні заклади громади надають дітям з числа ВПО безоплатний доступ до інтернету. У закладах культури Новоодеської МТГ діє безкоштовний доступ до культурних послуг і культурно-мистецьких заходів. У Публічній бібліотеці проведено літню бібліомандрівку «Казковий день у бібліотеці» для дітей ВПО. Молодь з числа ВПО долучається до культурно-просвітницьких заходів.

Від початку 2024 року під соціальним супроводом Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг Новоодеської міської ради» перебували три сім'ї з числа ВПО, які потрапили у складні життєві обставини і не можуть самостійно подолати або мінімізувати негативний вплив цих обставин.

На виконання *Комплексної програми соціального захисту населення «Турбота» на 2021–2025 роки* станом на 21.10.2024 виплачено матеріальну грошову допомогу 25 ВПО на суму 53 000,00 грн.

У Новоодеській МТГ відсутні місця тимчасового проживання для евакуйованих людей та ВПО. Всі ВПО проживають у приватному секторі у рідних, близьких та знайомих. Компенсацію для забезпечення житлом

ВПО в межах Програми «Прихисток» за серпень 2024 року нараховано 139 людям на суму 146 518,40 грн. Всього компенсацію призначено на суму 10 573 973,64 грн.

Станом на 21.10.2024 до Управління соціального захисту населення Новоодеської міської ради подали заяви про зняття з обліку у зв'язку з поверненням до місця постійного проживання 250 людей.

У більшості цільових програм та НПА, які діють на території громади, враховуються інтереси ВПО. Приділяється увага дотриманню прав дітей з-поміж ВПО, зокрема позбавлених батьківського піклування, дітей-сиріт і дітей, які постраждали внаслідок війни.

Інформація про чинні НПА, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг

З метою надання соціальної підтримки населенню, зокрема ВПО, у Новоодеській МТГ ухвалені наступні рішення.

Рішення Новоодеської міської ради [«Про затвердження Комплексної програми соціального захисту населення “Турбота” на 2021–2025 роки»](#) (від 23.12.2020 № 5).

Мета Програми: вирішення невідкладних питань організаційного, матеріально-технічного, медичного та соціально-побутового обслуговування людей, які перебувають у складних життєвих обставинах; координація дій органів виконавчої влади, громадських організацій, благодійних фондів, діяльність яких має соціальну спрямованість.

Завдання Програми: формування комплексної системи соціального захисту та медичного забезпечення ветеранок і ветеранів війни, людей похилого віку, людей з інвалідністю, які потребують соціальної підтримки, забезпечення соціальною і матеріальною допомогою ВПО, учасниць та учасників бойових дій, їхніх сімей, сімей загиблих захисниць і захисників, людей, які перебувають у складних життєвих обставинах; підвищення якості соціального обслуговування людей, які перебувають у складних життєвих обставинах; надання соціальної допомоги малозабезпеченим верствам населення з метою їх підтримки та профілактики можливої асоціальної поведінки; розвиток волонтерського руху з метою надання соціальної допомоги і послуг людям похилого віку та людям, які перебувають у складних життєвих обставинах; підтримка статутної діяльності громадських організацій, діяльність яких має соціальне спрямування.

Рішення Новоодеської міської ради [«Про затвердження Програми розвитку фізичної культури і спорту Новоодещини на 2021–2022 роки»](#) (від 26.02.2021 № 9). Строк дії Програми продовжено на 2024 рік Рішенням виконкому Новоодеської міської ради від 30.11.2023 № 6.

Мета Програми: визначення провідної ролі фізичної культури і спорту як важливого фактора здорового способу життя; профілактика захворювань; формування гуманістичних цінностей; створення умов для всебічного гармонійного розвитку людини, сприяння досягненню фізичної та духовної досконалості; виявлення резервних можливостей організму; формування патріотичних почуттів у громадян та позитивного іміджу держави у світовому співтоваристві.

Основні завдання Програми: розвиток фізичного виховання, фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи у закладах дошкільної, загальної, середньої та професійної технічної освіти; розвиток фізичної культури населення, зокрема ВПО, за місцем проживання, у місцях масового відпочинку та за місцем роботи; розвиток масового спорту серед сільського населення; здійснення фізкультурно-оздоровчої та реабілітаційної роботи серед людей з інвалідністю; розвиток спорту серед ветеранок і ветеранів; розвиток системи спортивної реабілітації у громаді для учасниць та учасників бойових дій; розвиток дитячого, дитячо-юнацького та резервного спорту; розвиток спорту вищих досягнень; удосконалення системи забезпечення розвитку фізичної культури і спорту (кадрове та матеріально-технічне забезпечення).

Рішення Новоодеської міської ради [«Про затвердження Програми економічного і соціального розвитку Новоодеської міської територіальної громади на 2022–2024 роки»](#) (від 23.12.2021 № 4).

Мета Програми: створення умов для економічного зростання і вдосконалення механізмів управління розвитку громади на засадах ефективності, відкритості та прозорості, посилення інвестиційної та інноваційної активності, забезпечення належного функціонування комунальної інфраструктури з урахуванням вимог інклюзивності, дотримання високих екологічних стандартів, доступності широкого спектра соціальних послуг та зростання добробуту і безпеки населення, збереження та відтворення трудових ресурсів.

Програма визначає основні завдання розвитку галузей діяльності територіальної громади, що відповідають стратегічним напрямкам розвитку і заходам міських програм.

Рішення Новоодеської міської ради [«Про затвердження Соціальної комплексної програми підтримки сімей та дітей, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у Новоодеській територіальній громаді на 2021–2025 роки»](#) (від 26.02.2021 № 2).

Мета Програми: забезпечення системної та комплексної державної політики у сфері сім'ї та демографічного розвитку, спрямованої на формування самодостатньої сім'ї та її здатності до усвідомленого народження і виховання дітей; зниження рівня торгівлі людьми у громаді з метою виведення України з переліку країн — постачальників та споживачів живого товару, гендерного інтегрування в усі сфери життєдіяльності суспільства.

Реалізація цієї Програми дасть змогу врегулювати питання практичної реалізації права кожного громадянина, зокрема дітей та людей похилого віку, на захист від будь-яких форм насильства в сім'ї (фізичного, психологічного, сексуального, економічного) та жорстокого поводження.

Рішення Новоодеської міської ради [«Про затвердження міської Програми “Безбар’єрна Новоодещина” на 2021–2025 роки»](#) (від 26.02.2021 № 1).

Мета Програми: запобігання інвалідності, максимально повна адаптація та соціальна інтеграція людей з інвалідністю у суспільство, забезпечення рівних можливостей та реалізація конституційних прав людей з інвалідністю.

Завдання Програми: створення умов для зниження рівня інвалідності та проведення профілактичних заходів; формування адекватного ставлення суспільства до людей з інвалідністю; сприяння людям з інвалідністю у реалізації конституційних прав на професійну орієнтацію, навчання, освіту, зайнятість; сприяння повній інтеграції у суспільство людей з інвалідністю, зокрема дітей, створення сприятливих умов для життєдіяльності людей з інвалідністю; вивчення передового досвіду, пов'язаного із забезпеченням заходів реабілітації людей з інвалідністю, людей з розумовими та психічними порушеннями; створення нових і збереження наявних робочих місць для людей з інвалідністю; розвиток творчості та фізична реабілітація людей з інвалідністю.

Рішення виконавчого комітету Новоодеської міської ради [«Про затвердження заходів із соціального захисту та підтримки внутрішньо переміщених осіб на 2023–2025 роки»](#) (від 12.04.2023 № 86).

Рішення Новоодеської міської ради [«Про затвердження Комплексної програми захисту прав дітей Новоодеської міської ради “Дитинство” на 2024–2026 роки»](#) (від 30.11.2023 № 4).

Мета Програми: забезпечення оптимального функціонування системи захисту прав дітей відповідно до вимог законів України «Про охорону дитинства», «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування», Указу Президента України «Про питання щодо забезпечення реалізації прав дітей в Україні» (від 16.12.2011 № 1163/2011), Указу Президента України «Про деякі питання забезпечення прав та законних інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, розвитку та підтримки сімейних форм виховання» (від 30.09.2019 № 721/2019), постанов КМУ «Про затвердження Порядку провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених дітей» (від 08.10.2008 № 905) та «Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини» (від 24.09.2008 № 866).

Для досягнення поставленої мети необхідно активізувати групову та індивідуальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю на предмет пропаганди здорового способу життя; залучати людей, які страждають від залежностей, до корекційних і лікувальних заходів. Головним заходом, що сприяє зміцненню та збереженню здоров'я і сім'ї, є формування у населення свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я оточення. В основі Програми — піклування про кожну дитину, яка потрапляє у біду, залишаючись без родинного тепла та затишку.

Рішення виконавчого комітету Новоодеської міської ради [«Про затвердження Стратегічного та Операційного планів Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Новоодеській міській раді на 2024–2025 роки»](#) (від 11.07.2024 № 326).

Мета: визначення основних досягнень та проблемних питань щодо підтримки ВПО на рівні територіальної громади. Завдання: сприяння у реалізації ВПО права на освіту, соціальний захист, медицину, зайнятість та працевлаштування, у забезпеченні житлом; залучення донорів до фінансової допомоги ВПО; сприяння в адаптації та інтеграції ВПО.

**Підсумкова таблиця щодо проаналізованих місцевих
нормативно-правових актів**

Область / населений пункт, громада	Всього НПА (зокрема проєктів НПА)		З них за тематикою				
	Регіональні, місцеві програми	Місцеві НПА щодо надання додаткових пільг, соціальних гарантій тощо	Програми щодо підтримки населення	Програми щодо підтримки ВПО	НПА, спрямовані на додаткову підтримку населення	НПА, спрямовані на додаткову підтримку ВПО	Проєкти НПА щодо підтримки ВПО
Миколаївська обл., Новоодеська МТГ	8	3	8	3	8	3	0

**Підсумкова таблиця щодо включення до програм і місцевих
нормативно-правових актів ВПО, врахування їхніх потреб
та інтересів**

Область / населений пункт, громада	Програми та НПА щодо підтримки населення			Програми (зокрема проєкти) та НПА щодо підтримки ВПО	
	Всього	З них містять заходи та положення щодо підтримки ВПО	З них потребують внесення змін або доповнень	Всього	З них потребують внесення змін або доповнень
Миколаївська обл., Новоодеська МТГ	8	3	0	3	0

Аналіз наявних програм, проєктів програм і місцевих НПА на предмет включення до них ВПО, дотримання їхніх прав, врахування потреб та інтересів

Чинні програми у Новоодеській МТГ у повній мірі висвітлюють механізми створення умов для економічного зростання та удосконалення розвитку громади на засадах ефективності, відкритості та прозорості, посилення інвестиційної та інноваційної активності, забезпечення належного функціонування комунальної інфраструктури з урахуванням вимог інклюзивності, дотримання високих екологічних стандартів, доступності широкого спектра соціальних послуг та зростання добробуту і безпеки населення, збереження та відтворення трудових ресурсів.

У межах програм заплановане впровадження значної кількості заходів, зокрема надання пільг, щомісячних та одноразових грошових допомог соціально вразливим верствам населення. Реалізація заходів відбувається відповідно до затверджених порядків, частина з яких включає право на отримання допомоги людьми з-поміж ВПО, а частина потребує внесення відповідних змін.

Висновки за результатами проведеного аналізу місцевих політик і програм у сфері соціального захисту

У громаді затверджені та діють програми, спрямовані на соціальний захист та підтримку населення, зокрема ВПО. Вони об'єднують заходи, що забезпечують надання соціальної підтримки за найбільш важливими напрямками. НПА чітко регулюють порядок реалізації заходів, визначених програмами, що робить процес звернення та отримання допомоги зрозумілим і прозорим. Інформація про чинні програми та НПА, спрямовані на соціальну підтримку населення, а також інша пов'язана інформація доступна на сайтах місцевої ради, її структурних підрозділів.

Відповідно до п. 4 розділу 2 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, спрямованих на лібералізацію Європейським Союзом візового режиму для України», ОМС можуть звільняти окремі категорії людей від оплати вартості адміністративної послуги за оформлення (зокрема замість втрачених або викрадених), обмін документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, яка зараховується до місцевих бюджетів. А також

ухвалювати рішення про компенсацію таким людям вартості адміністративної послуги за оформлення (зокрема замість втрачених або викрадених), обмін документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, вартості бланка документа, його персоналізації, яка зараховується до спеціального фонду Державного бюджету України.

Рекомендації

1. Розглянути питання щодо повного або частково звільнення ВПО від сплати адміністративних послуг за виготовлення паспортів. Адже багато хто втрачає документи під час евакуації та не має фінансової можливості відновити їх. Зменшення або звільнення від сплати не призведе до значних фінансових втрат громади, але продемонструє повне розуміння громадою ситуації, її залученість до процесу вирішення проблем ВПО, особливо новоприбулих.
2. Працювати над пошуком додаткових джерел фінансування програм, які забезпечують соціальні, житлові гарантії ВПО, зокрема шляхом участі у грантових конкурсах для залучення коштів у громаду.
3. Розробити цільову комплексну програму підтримки внутрішньо переміщених осіб, у якій передбачити:
 - у місцевому бюджеті та за рахунок донорів кошти на лікування та підтримку здоров'я ВПО;
 - потреби щодо житла, соціальних гарантій, працевлаштування тощо;
 - можливість придбання житла для сімей ВПО, члени яких загинули внаслідок збройного конфлікту;
 - будівництво житла для ВПО у співпраці з донорами, владою і власниками ділянок, де вже є затверджені проекти;
 - виділення коштів на оплату оренди та комунальних послуг в орендованому житлі;
 - організацію культурних, освітніх, навчальних та мотиваційних заходів;
 - безкоштовні послуги для ВПО з пошуку нерухомості для довготривалої оренди.
4. Долучати до розроблення та погодження проектів місцевих програм або інших НПА представників з числа членів Ради з питань ВПО при Новоодеській міській раді.

5. З метою посилення соціального захисту ВПО переглянути зміст чинних місцевих цільових програм, передбачити відповідні заходи, спрямовані на підтримку ВПО, зокрема в частині фінансування (на виконання [Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року](#), затвердженої Розпорядженням КМУ від 07.04.2023 № 312-р). Це дозволить зменшити соціальну напругу серед ВПО та підвищити якість їхнього життя шляхом зміцнення їхньої спроможності та соціального захисту.
6. Для інформування ВПО про їхні права, законні інтереси та додаткові гарантії й надалі підтримувати в актуальному стані інформацію для ВПО на сайті громади.

Чинна редакція заходу програми / положення НПА	Запропонована редакція заходу програми / положення НПА	Результат запропонованих змін та/або доповнень
<i>Рішення Новоодеської міської ради «Про затвердження Комплексної програми соціального захисту населення “Турбота” на 2021–2025 роки» (від 23.12.2020 №5)</i>		
п. 5. Систематично проводити благодійні акції з метою залучення додаткових коштів та натуральної допомоги для надання різних видів адресної соціальної допомоги малозабезпеченим верствам населення.	п. 5. Систематично проводити благодійні акції з метою залучення додаткових коштів та натуральної допомоги для надання різних видів адресної соціальної допомоги малозабезпеченим верствам населення, <i>зокрема ВПО.</i>	п. 5. Систематично проводити благодійні акції з метою залучення додаткових коштів та натуральної допомоги для надання різних видів адресної соціальної допомоги малозабезпеченим верствам населення, <i>зокрема ВПО.</i>
п. 12. Забезпечити компенсаційні виплати за пільговий проїзд окремих категорій громадян.	п. 12. Забезпечити компенсаційні виплати за пільговий проїзд окремих категорій громадян, <i>зокрема ВПО.</i>	п. 12. Забезпечити компенсаційні виплати за пільговий проїзд окремих категорій громадян, <i>зокрема ВПО.</i>

<p>п. 20. При фінансовій спроможності міського бюджету передбачати кошти на виплати грошової компенсації непрацюючим фізичним особам, які постійно надають послуги громадянам похилого віку, хворим, які не здатні до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги.</p>	<p>п. 20. При фінансовій спроможності міського бюджету передбачати кошти на виплати грошової компенсації непрацюючим фізичним особам, які постійно надають послуги громадянам похилого віку, хворим, які не здатні до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги, зокрема з числа ВПО.</p>	<p>п. 20. При фінансовій спроможності міського бюджету передбачати кошти на виплати грошової компенсації непрацюючим фізичним особам, які постійно надають послуги громадянам похилого віку, хворим, які не здатні до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги, зокрема з числа ВПО.</p>
<p>п. 24. Забезпечити надання адресної грошової допомоги особам, які перебувають у складних життєвих обставинах з числа інвалідів, учасників війни, пенсіонерів, малозабезпечених осіб та осіб, які потрапили в складні життєві обставини.</p>	<p>п. 24. Забезпечити надання адресної грошової допомоги особам, які перебувають у складних життєвих обставинах з числа людей з інвалідністю, учасниць та учасників війни, пенсіонерів, малозабезпечених осіб, людей з числа ВПО та осіб, які потрапили в складні життєві обставини.</p>	<p>п. 24. Забезпечити надання адресної грошової допомоги особам, які перебувають у складних життєвих обставинах з числа людей з інвалідністю, учасниць та учасників війни, пенсіонерів, малозабезпечених осіб, людей з числа ВПО та осіб, які потрапили в складні життєві обставини.</p>

Дослідження провела Благодійна організація «Благодійний фонд “Стабілізаційні Служби”» у лютому – червні 2024 року за фінансування Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

Зміст цієї публікації є виключно відповідальністю БО «БФ “ССС”» та не може використовуватися, щоб відобразити думку Агентства.

Підпишіться на наш фонд у соціальних мережах, щоб слідкувати за дослідженнями системи соціального захисту населення, отримувати новини щодо допомоги постраждалим людям в Україні та дізнаватися про актуальні зміни законодавства.

НАШ САЙТ:

<https://sss-ua.org>

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:

info@radnyk.org

FACEBOOK:

[@stabilizationsupportservices](https://www.facebook.com/stabilizationsupportservices)

INSTAGRAM:

[@stabilizationsupportservices](https://www.instagram.com/stabilizationsupportservices)

TELEGRAM:

[@SSS_Ukraine](https://www.telegram.com/@SSS_Ukraine)

TWITTER:

[@SSS_Ukraine](https://www.twitter.com/@SSS_Ukraine)